

Individuálna výročná správa

Obce Jalšovík

za rok 2024

.....

starosta obce

OBSAH	str.
1. Úvodné slovo starostu obce	4
2. Identifikačné údaje obce	7
3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov	7
4. Poslanie, vízie, ciele	7
5. Základná charakteristika konsolidovaného celku	8
5.1. Geografické údaje	9
5.2. Demografické údaje	9
5.3. Ekonomické údaje	9
5.4. Symboly obce	10
5.5. Logo obce	11
5.6. História obce	11
5.7. Pamiatky	13
5.8. Významné osobnosti obce	13
6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)	
6.1. Výchova a vzdelávanie	13
6.2. Zdravotníctvo	14
6.3. Sociálne zabezpečenie	14
6.4. Kultúra	14
6.5. Doprava	15
6.6. Územné plánovanie	16
6.7. Hospodárstvo	17
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva	18
7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2024	18
7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2024	21
7.3. Rozpočet na roky 2025 - 2027	22
8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva	24
8.1. Majetok	24
8.2. Zdroje krytia	24
8.3. Pohľadávky	26
8.4. Záväzky	26
9. Hospodársky výsledok za rok 2024 - vývoj nákladov a výnosov za konsolidovaný celok	27

10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce	29
10.1. Prijaté granty a transfery	29
10.2. Poskytnuté dotácie	30
10.3. Významné investičné akcie v roku 2024	30
10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti	30
10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	31
10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená	31

1. Úvodné slovo starostky obce

Vážení spoluobčania,

s úctou a zodpovednosťou sa na Vás obraciam pri hodnotení uplynulého roka 2024, ktorý bol pre našu obec opäť rokom mnohých výziev, ale aj konkrétnych výsledkov, ktoré sme dosiahli vďaka spoločnej práci, podpore zo strany inštitúcií a vzájomnej dôvere.

Naše spoločné úsilie sme začali jedným z najdôležitejších dokumentov pre ďalší rozvoj obce – **schválením územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN-O)**, ktorá nám vytvára rámec pre systematický a udržateľný rozvoj v nasledujúcich rokoch. Ide o významný krok, ktorý vytvára predpoklady pre ďalšie investičné zámery a zlepšovanie infraštruktúry v Jalšovíku.

V oblasti technickej infraštruktúry sme pokračovali v modernizácii vodovodnej siete. V rámci **4. etapy rekonštrukcie vodovodu** sme realizovali rozsiahle práce v spolupráci so zhotoviteľom Voding plus. Celková výška investície dosiahla **166 951 eur**. Táto etapa prispela k stabilizácii dodávok pitnej vody a zníženiu poruchovosti, ktorá bola v minulosti častým problémom.

Zároveň bolo nevyhnutné riešiť aj dočasný **časový nesúlad medzi výdavkami a príjmami z dotácií**, preto obec pristúpila k **prijatiu bankového úveru vo výške 213 000 eur**, ktorého cieľom bolo zabezpečiť plynulé financovanie rozpracovaných projektov.

Veľmi nás teší, že nám z **Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP)** preplatili **prostriedky na rekonštrukciu autobusovej zastávky v časti Horný Jalšovík – Most**. Vďaka tejto investícii sa nám podarilo zvýšiť bezpečnosť a komfort cestujúcich, čo oceňujú najmä naši starší občania a deti dochádzajúce do škôl.

V spoločenskom dome v **Hornom Jalšovíku** sme realizovali **odvlhčenie obvodových stien**, čím sme zamedzili ďalšiemu znehodnocovaniu budovy a vytvorili vhodnejšie podmienky pre kultúrne a spoločenské podujatia.

Rok 2024 bol bohatý aj na spoločenský a kultúrny život. Počas letných mesiacov sme sa spoločne stretli na obľúbenom podujatí „**Tradičná chuť Jalšovíka**“, kde sa prezentovali miestne špeciality, tradičné jedlá a tvorivosť našich občanov. Podujatie vytvorilo priestor na stretnutia, rozhovory i spoločné spomienky, ktoré posilňujú komunitného ducha našej obce. V oblasti dobrovoľného hasičstva sa nám podarilo zrealizovať viacero dôležitých aktivít. Z dotácie **Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky** sme **zakúpili nové prilby a osobné ochranné pracovné prostriedky** pre našich hasičov. V novembri prebehla aj **obnova hasičskej stanice v Hornom Jalšovíku**, vrátane inštalácie novej **hasičskej brány**, ktorú sa

nám podarilo financovať aj vďaka podpore **Banskobystrického samosprávneho kraja**.

Mysleli sme aj na naše deti, ktoré si v decembri odniesli **mikulášske balíčky**, ako aj na našich **jubilantov**, ktorých sme potešili **darčkovými poukážkami** ako prejav uznania a vďaky.

V oblasti verejnej zelene a životného prostredia sme počas sezóny **od apríla do septembra zabezpečovali pravidelné kosenie obecných plôch**, realizovali sme **výrub náletových drevín pri cintoríne v Dolnom Jalšovíku**, a nechýbali ani **štyri pravidelné rozbory pitnej vody**, ktoré potvrdili kvalitu našich zdrojov. Žiaľ, nevyhli sme sa ani **poruche na starom vodovodnom potrubí**, ktorú sme však promptne riešili, aby sme minimalizovali dopad na občanov.

S úctou k tradíciám a starším generáciám sme v **októbri pri príležitosti Mesiaca úcty k starším** zorganizovali divadelné predstavenie „**O tie ženy**“ z **Podzámčoku**, ktoré prinieslo nielen zábavu, ale aj milé spostenie jesenných dní našim seniorom.

V neposlednom rade spomeniem aj **zámenu pozemkov so súrodencami Maslíkovými**, ktorou sme upravili a vysporiadali vlastnícke vzťahy v prospech obce a ďalšieho rozvoja v tejto lokalite.

Rád by som na záver vyjadril veľké poďakovanie všetkým, ktorí sa akokoľvek pričínili o realizáciu týchto aktivít – pracovníkom obecného úradu, poslancom obecného zastupiteľstva, členom dobrovoľného hasičského zboru, dobrovoľníkom, podporovateľom a samozrejme Vám, občanom. Každý krok vpred je výsledkom spoločnej snahy, dialógu a ochoty spolupracovať. Verím, že aj v ďalšom období budeme pokračovať v tomto trende a spoločne prispejeme k tomu, aby sa nám v Jalšovíku žilo ešte lepšie, krajšie a dôstojnejšie.

S výhľadom do budúcnosti môžem s potešením uviesť, že už v marci budúceho roka pokračujeme v rekonštrukcii vodovodu – 4. etapou, v rámci ktorej bude preinvestovaných **ďalších 46 049 eur**. Táto etapa bude rozšírená aj o **prvky ekologického charakteru**, konkrétne **výsadbu zelene**, ktorá bude realizovaná **v súlade so zásadami zeleného verejného obstarávania**. Veríme, že okrem zlepšenia technického stavu infraštruktúry týmto spôsobom prispejeme aj k estetickej hodnote verejných priestranstiev a k zdravšiemu životnému prostrediu.

Dôležitou oblasťou, ktorou sa budeme v nasledujúcom období intenzívnejšie zaoberať, je **vysporiadanie pozemkov**. V roku 2025 plánujeme podniknúť kroky na **vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod verejnou zeleňou a detským ihriskom v Dolnom Jalšovíku**, ako aj **k miestnej komunikácii v Hornom Jalšovíku**. Tieto kroky sú nevyhnutné pre budúce projekty úprav a rozšírení, ktoré zlepšia kvalitu verejného priestoru, zvýšia bezpečnosť a umožnia efektívnejšiu správu majetku obce.

Zároveň sa plánujeme zamerať aj na **opravu strechy na budove bývalého obchodu v Dolnom Jalšovíku**. Technický stav strechy si už vyžaduje zásah, aby sa zabránilo ďalšiemu znehodnocovaniu objektu. Do budúca zvažujeme aj možnosti využitia tejto budovy pre potreby obce alebo komunity, a preto je potrebné zabezpečiť jej stabilitu a ochranu pred poveternostnými vplyvmi.

Nemenej dôležitou oblasťou je aj **zefektívnenie spôsobu vykurovania v niektorých obecných objektoch**. V súčasnosti sú **sála kultúrneho domu, kancelária obecného úradu a spoločenský dom v Hornom Jalšovíku** vykurované **priamo výhrevným elektrickým vykurovaním**, ktoré je energeticky náročné a dlhodobo finančne neudržateľné. V rámci našej snahy o znižovanie prevádzkových nákladov a zvýšenie energetickej efektívnosti plánujeme **prechod na vykurovanie prostredníctvom moderných klimatizačných jednotiek s funkciou kúrenia**. Tento spôsob nielenže zníži náklady na energie, ale zároveň umožní flexibilnejšiu reguláciu teploty, a tým aj komfortnejšie využívanie týchto priestorov počas celého roka. V súlade s ekologickými trendmi a požiadavkami na udržateľnosť veríme, že ide o krok správnym smerom.

Sme si vedomí, že každý z týchto projektov si vyžaduje čas, dôslednú prípravu, finančné zdroje a spoluprácu viacerých aktérov. No s Vašou podporou a pochopením veríme, že ich dokážeme úspešne zrealizovať a tým opäť posunúť našu obec o krok vpred.

Ďakujem Vám všetkým – za dôveru, ochotu pomáhať, pripomienky aj podporu. Len spoločne dokážeme vytvárať z Jalšovíka miesto, kde sa oplatí žiť.

Adriana Vicianová

2. Identifikačné údaje obce

Názov: Obec Jalšovík

Sídlo: Jalšovík č. 23, 962 41 Jalšovík

IČO: 00647501

Štatutárny orgán obce: Adriana Vicianová

Telefón: 045/55 24 132, 0915 865 124

Mail: obecjalsovik@gmail.com

Webová stránka: www.jalsovik.sk

3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Starosta obce: Adriana Vicianová

Zástupca starostu obce: Peter Mikuláši

Hlavný kontrolór obce: Anna Mikulášiová

Obecné zastupiteľstvo: Bc. Vladimír Babic, Ing. Jana Babicová, Dominik Gajdošík, Jana Kocková, Peter Mikuláši

Komisie: Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcie starostu.

4. Poslanie, vízie, ciele

Poslanie obce:

Poslaním obce Jalšovík je zabezpečiť starostlivosť o všestranný rozvoj územia a potreby obyvateľov obce. Samospráva obce Jalšovík vytvára priaznivé podmienky na rozvoj jednotlivých oblastí života v obci. Činnosť samosprávy je realizovaná kvalitne, efektívne a transparentne. Základnými princípmi samosprávy sú otvorenosť, vzájomný rešpekt a spolupráca na miestnej a regionálnej úrovni.

Vízie obce: Želáme si, aby obec Jalšovík bola:

- miestom nášho života – peknou, čistou, bezpečnou a príťažlivou obcou,

- dobre hospodáriacou a riadenou obcou ,
- súdržnejšou, otvorenejšou a aktívnejšou obcou, uspokojúcou záujmy občanov,
- vidieckou obcou s dobrou infraštruktúrou, so zdravým životným prostredím, uspokojúcou hlavne potreby svojich občanov,
- obcou chrániacou a zveľaďujúcou si svoje prírodné a kultúrne dedičstvo,
- s priemerným nárastom počtu obyvateľov,
- obcou vytvárajúcou pozitívny vzťah k pestovaniu telesnej kultúry a športu, s občanmi presadzujúcimi zdravý životný štýl, so zvýšenou fyzickou kondíciou a zvýšeným záujmom o pohybové aktivity.

Ciele obce:

1. vybudovať a udržať kvalitnú, stabilnú a konkurencieschopnú samosprávu založenú na základoch miestneho hospodárstva a vnútorného potenciálu územia,
2. starostlivosť o všetky ľudské zdroje a zvýšenie kvality života obyvateľov vo všetkých jeho oblastiach,
3. Ochrana a tvorba životného prostredia pre obyvateľov a návštevníkov obce.

5. Základná charakteristika obce

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

5.1. Geografické údaje

Geografická poloha obce : 48° 18' 49'' S 19° 06' 55'' V

Susedné mestá a obce : Bzovík, Horný Badín, Kozí Vrbovok, Dolné Mladonice

Celková rozloha obce : 5,96 km (596 ha) Nadmorská výška : 348 m n. m.

Národnostná štruktúra : slovenská 100 %

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu :

katolíci 98 %, evanjelici 2%

5.2. Demografické údaje

Hustota a počet obyvateľov : 31 obyvateľov na km², 180 obyvateľov

Národnostná štruktúra : slovenská 100 %

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu : katolíci 98%, evanjelici 2 %

V tomto roku nás navždy opustili: 2

Narodili sa: 1

Prišli hovali sa: 1

Vývoj počtu obyvateľov:

Roky	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet	202	199	194	193	189	188	185	186	183	185	190	180	177	177

5.3. Ekonomické údaje - Evidovaní UoZ

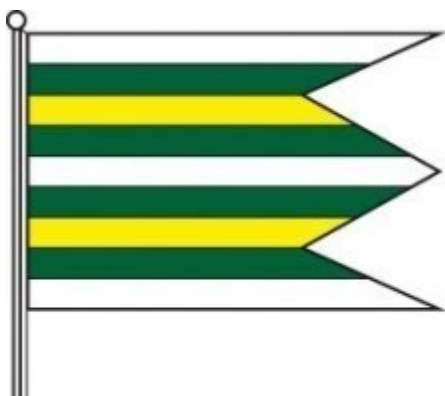
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Obec	18	15	16	13	12	10	8	9	5	5	5	5	5	7
Okres	2459	2559	2145	2081	1647	1292	1056	846	765	974	896	742	837	803

5.4. Symboly obce

Erb obce Jalšovík je bohatý na kompozíciu poľnohospodárskeho náčinia podľa obecnej pečate z 18. storočia. V zelenom štíte vpravo hore strieborný položený ostrím nadol otočený kosák so zlatou rukoväťou, pod ním strieborné, položené ostrím nahor otočené čerieslo, v dolnej tretine štítu strieborný lem položeného ostrím nadol otočeného lemeša, vľavo strieborná kosa na zlatom kosisku. Erb je zapísaný v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou J - 46/99

Vlajka obce Jalšovík pozostáva z deviatich pozdĺžnych pruhov v nasledovnom poradí: biela, zelená, žltá, zelená, biela, zelená, žltá, zelená, biela. Má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

5.5. Logo obce

Obec nemá logo.

5.6. História obce

Podľa archeologických nálezísk z okolia Jalšovíka môžeme predpokladať, že okolie obce bolo osídlené už v predhistorickom období. Oblasť Hontu začali Slovania osídľovať približne v druhej polovici 6.storočia. O slovanskom osídlení nasvedčujú vykopávky z archeologického prieskumu okolitých obcí (napr. strieborné mince a strieborné šperky). Územie Jalšovíka bolo pravdepodobne súčasťou Veľkej Moravy. Po ovládnutí dnešného Slovenska maďarskými kmeňmi bolo ako súčasť Hontu začlenené do Uhorska. Lokalita Jalšovík patrila pod feudálne panstvo Bzovík, ktoré sa postupne stalo najväčším panstvom v Hontianskej župe. V dobe panovania kráľa Štefana II. v rokoch 1151 – 1181 patrila obec Jalšovík k majetku Bzovického kláštora.

Prvá písomná zmienka o obci Jalšovík pochádza z roku 1418. Zaznamenaná je v diele Hont vármegye mohács elótt, ktorého autorom je maďarský historik István Bakács. Autor obec označuje názvom Jelsoukh, Jelsouk. Z roku 1446 sa zachovalo označenie obce Utraque Elsko = oba Jalšovíky, čo nasvedčuje tomu, že už v tomto roku bola súčasná obec Jalšovík rozdelená. Pomenovanie obce sa z ďalších rokov zachovalo nasledovne – z roku 1470 - Elsok, Felsewelsok, z roku 1488 - Jelsok a z roku 1526 - Elsok utraque. V diele historika Istvána Bakácsa sú uvedené mená poddaných: Jakub Wydek 1418, Peter a Michal Elsoky, Juraj Fazokas, Michael Kwezar, jeho syn Andrej, Ján Lewka 1470, Lucas Pethatowygh (Lukáš Petatovidž), Thomas Strabonowych (Tomáš Strabonovič) a Antonius Wydowych (Anton Vidovič) 1488. Pravdepodobne ide o najstaršie mená obyvateľov obce.

Z roku 1542 sa zachovalo označenie obce Dolný Jalšovík ako Also Alsok, z roku 1578 - Also Jalsok a z roku 1773 - Jalssovík. Časť obce Dolný Jalšovík tvorila v 17. storočí spoluvlastníctvo Bzovického kláštorného panstva a bola v rukách rodín Szelenyiovcov, Boriovcov a Balogovcov, ktoré toto spoluvlastníctvo nadobudli z titulu uplatnenia záložného práva.

Názov obce Horného Jalšovíka sa zachoval v podobe Felsew Alsok z roku 1542 a v roku 1578 mal podobu Felseo Jalsok. Podľa archívnych dokumentov obec zanikla koncom 16. storočia.

Príčina zániku obce nie je známa. O jej opätovnom obnovení sa dozvedáme začiatkom 19. storočia, kedy sa spomína ako osada.

V období tureckej expanzie sa v roku 1552 Turci po víťaznej bitke pri Plášťovciach usadili v Honte a okupované územie, ktorého súčasťou boli aj obce Also Alsok a Felsew Alsok (Dolný Jalšovík a Horný Jalšovík) začlenili do Novohradského sandžaku.

Ťažké obdobie prežívali obyvatelia aj v čase 1. svetovej vojny. K armáde narukovalo desať mužov z obce. Dvaja naši občania zahynuli a z ostatných, ktorý sa po vojne do obce vrátili, štyria utrpeli vážne zranenia.

V období 2. svetovej vojny bola obec počas Vianoc 1944 obsadená nemeckým vojskom. Vojaci pri ústupe podpálili päť obytných domov, pajty, strechu obytného domu a maštal'. Na následky podmínovania explodovali dva mosty, cesta v závoze a obytný dom v Dolnom Jalšovíku. Jeden náš občan zahynul pri prevoze do nemocnice a jeden občan v Nemecku, kde bolo z obce odvečených jedenásť mužov. Obec Jalšovík bola oslobodená dňa 28. februára 1945 vojakmi Červenej armády, príslušníkmi 228. vojenskej streleckej divízie. Dočasne na cintoríne v Jalšovíku boli pochované telá 27 ruských vojakov.

Kultúrne dedičstvo

Jalšovík je známy svojím bohatým kultúrnym dedičstvom. V obci sa nosil krekáčsky ľudový odev, ktorý patrí do variantu ľudového odevu obce Senohrad. Ženy na zhotovenie oblečenia používali konopné, ľanové plátno, pamokovicu, súkno, glot, balfín, kartún, kašmír, brokát, zamat, gangár, ovčiu kožu a vlnu, vyrábali husté, pevné, hontianske paličkované čipky.

Výšivky podľa počítaných nití a vyšivky podľa predkreslenia zdobili ženské odevy ako čepce, šatky, rukávce, suknie, zásterky, stánky, rubáše, kabátiky, odiecky a kožuchy.

V roku 2015 obec vydala prvé CD s názvom "Zdola Jalšovíka". V nasledujúcich rokoch boli vydané zborníky ľudových piesní "F TOM JALŠOVSKOM ŤICHOM HÁJKU", ktoré obsahujú zozbierané piesne od miestnych obyvateľov. Tieto publikácie sú dôkazom snahy obce o zachovanie a oživenie svojho kultúrneho dedičstva. Obec Jalšovík tak predstavuje miesto s bohatou históriou a silným kultúrnym zázemím, ktoré si zaslúži pozornosť a úctu.

5.7. Pamiatky

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky, v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, nie je evidovaný žiadny objekt. Územný plán obce (ÚPN) však navrhuje zaradiť do zoznamu pamätihodností obce dom smútku, dve zvoničky, prícestné kríže a vybrané náhrobné kamene na miestnych cintorínoch.

5.8. Významné osobnosti obce

Rozšírené informácie o obci Jalšovík zahŕňajú aj spomienku na slovenskú spisovateľku Máriu Ďuríčkovú, ktorá pravdepodobne navštívila túto obec. Jej kniha *Jasietka* je známa nielen pre svoje literárne kvality, ale aj pre to, že vyobrazuje život v Dolnom Jalšovíku, kde žila hlavná postava Žofka Jafurová. Tieto detaily pridávajú ďalší rozmer histórii a kultúrnemu dedičstvu obce.

6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1. Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí z obce poskytuje:

- Základná škola s materskou školou v Bzovíku
- Základná škola s materskou školou v Krupine
- Materská škola v Čekovciach

Najbližšia stredná škola je v Krupine – Stredná odborná škola obchodu a služieb.

Na mimoškolské aktivity je zriadená:

- Základná umelecká škola v Krupine
- Centrum voľného času v Krupine

Do budúcnosti je v sfére rozvoja výchov v obci nutné zamerať sa na efektívne trávenie voľného času jej obyvateľov a mimoškolské aktivity detí. Ide o vytváranie lepších podmienok, či už

priestorových napr. vybudovanie športového ihriska alebo vytvorenie klubového priestoru pre všetky vekové kategórie. Budúcnosťou rodiny, národa, krajiny sú deti a mladá ľudia a limitovať ich rozvoj a vzdelanie by bolo krátkozraké. Treba zachovať princíp rozdeľovania troch grošov. Z jedného musíme žiť, jeden musíme vracať, no a jeden musíme investovať.

6.2. Zdravotníctvo

Zdravotnú starostlivosť poskytuje:

- Nemocnica s poliklinikou Krupina
- Praktický lekár pre dospelých - MUDr. Ľubomír Mosný v Bzovíku
- Detský lekár – MUDr. Martin Olej v Bzovíku a v Krupine
- Lekáreň u Sv. Dominika v Bzovíku

Ďalšia odborná zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná v Krupine.

6.3. Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby pre obyvateľov obce zabezpečuje :

- Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb v Krupine
- Domov sociálnych služieb Nádej Krupina n. o.
- Centrum sociálnych služieb v Krupine
- Domov sociálnych služieb Krupina, n. o.

V prípade záujmu občanov o opatrovateľskú službu oslovíme Spoločnú úradovňu v Krupine.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb v obci sa bude orientovať na zabezpečenie pomoci pre starých a zdravotne handicapovaných občanov a na podporu seniorov organizovaných v klube dôchodcov.

6.4. Kultúra a šport

V obci zabezpečuje spoločenský a kultúrny život samospráva, a to nielen poskytovaním priestorov pre jednotlivé podujatia, ale taktiež spolupodielaním na organizovaní kultúrnych a športových podujatí - volejbal, stolný tenis, ľadový hokej a akcií súvisiacich so sviatkom - Deň matiek, Deň detí, Deň otcov, Mesiac úcty k starším, Mikuláš. Pre obyvateľov obce je k dispozícii v Dolnom Jalšovíku kultúrna sála s pódium s kapacitou 100 miest a s kuchynkou,

Spoločenská sála v Hornom Jalšovníku s kuchynkou. Pre ďalšie kultúrne vyžitie občania využívajú podujatia v priľahlých obciach, prípadne v okresnom meste. Obecná knižnica má 1000 knižných jednotiek. Spolkový život v obci zabezpečuje dobrovoľný hasičský zbor, jednota dôchodcov, klub športovcov. Každá časť obce má svoj cintorín s domom nádeje či kaplnkou. V obci sa nenachádza kostol. Najbližší rímskokatolícky kostol spolu s farským úradom je v Bzovíku a evanjelický kostol v Krupine.

Pod Dolným Jalšovníkom je futbalové ihrisko a v zastavanom území viacfunkčné. Za ďalšími športoviskami občania dochádzajú do Bzovíka – udržiavané futbalové ihrisko a telocvičňa a bazén je v Krupine.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude orientovať na rozvoj aktivít v oblasti folklóru, aktivít v rámci udržiavania starých ľudových zvykov a rozvoja kultúrnych aktivít pestovaných a prezentovaných občanmi obce. Do budúcnosti bude dôležité udržať prípadne zvýšiť dobrovoľnú angažovanosť občanov obce v rámci organizačného zabezpečovania kultúrno – spoločenských a športových podujatí organizovaných v obci. Podpora činností záujmových združení je významnou devízou do budúcnosti a napomáha udržiavať športové tradície obce, ľudové a folklórne tradície, svojbytnosť a národné povedomie. V neposlednej miere je to aj cenný nástroj na propagáciu obce.

6.5 Doprava

Komunikačne je obec napojená na širšie územné jednotky osídlenia, výroby a cestovného ruchu prostredníctvom ciest III. Triedy č. 2573 a 2565, ktoré sú napojené na cestu II. triedy č. 526. Tá sa západne napája na cestu I/66. Je radená do siete ciest európskeho významu E 7 so smerom Poľsko, Krakow – Trstená – Dolný Kubín – Ružomberok – Donovaly – Banská Bystrica – Zvolen – Krupina – Šahy – Maďarsko, Budapešť.

K. ú. sa dotýka modrá turistická trasa regionálneho významu Krupina – Hrušov. Koridor cesty I/66 je napojiteľný na Európsku diaľkovú cyklistickú sieť EuroVelo 6 v Budapešti (východo – západný smer Čierne more – Atlantický oceán).

V obci nie sú zrealizované pešie chodníky. Na tento účel sa využívajú komunikácie a pridružený uličný priestor.

V obci je pred objektom spoločenského domu v Hornom Jalšovníku parkovacia plocha pre 3 automobily.

V časti Dolný Jalšovík je pri objekte obecného úradu parkovanie pre 4 automobily a pri hasičskej stanici pre 8 automobilov. Iné parkovacie a odstavné plochy pri objektoch občianskej vybavenosti nie sú zrealizované.

K. ú. obce je obsluhované tromi prímestskými linkami pravidelnej autobusovej dopravy linky tam/späť:

605408 so smerom Krupina – Litava – Cerovo , 605409 so smerom Krupina – Hrušov 610413 so smerom Veľký Krtíš – Krupina – Zvolen – Banská Bystrica.

Zastávky pravidelnej autobusovej dopravy sú situované v: H. Jalšovík rázcestie, H. Jalšovík most, D. Jalšovík OcÚ, D. Jalšovík rázcestie.

Železničná doprava neprechádza k. ú. obce. Paralelne s trasou cesty I/66 je vedená železničná jednokoľajná, regionálna trať č. 153 so smerom Zvolen – Šahy V Krupine je železničná stanica.

V k. ú. sa nenachádza žiadne civilné letisko ani letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve. Najbližšie je v Sliači a v Očovej.

Čerpacia stanica pohonných hmôt je v Krupine.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj cestnej infraštruktúry sa bude orientovať na rekonštrukciu cesty II/526 v úseku Devičie (I/66 – R3 – Senohrad), podporu rozvoja nemotorovej predovšetkým cyklistickej dopravy budovaním cyklistických ciest a cykloturistických trás, vybudovanie chodníka pozdĺž cesty III/2573 v celom jej úseku obce a pozdĺž cesty III/2565. Obec má vzhľadom na polohu v štruktúre osídlenia s Maďarskom a priaznivú dopravnú dostupnosť po ceste I/66 a železničnej trati rozvojový potenciál výrobnjej, obytnej a rekreačnej funkcie umocnený kvalitným prírodným prostredím.

6.6 Územné plánovanie

Hlavným cieľom ÚPN je komplexne riešiť funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia k. ú a obce, koncepciu verejnej dopravy, technickej infraštruktúry, vrátane problematiky životného prostredia, ochrany prírody a krajiny a ekologickej stability územia. Ďalším jej zámerom je získanie koncepčného a rozvojového dokumentu s urbanistickou koncepciou, ktorá zohľadní plánované a určí nové rozvojové zámery obce a vytvorí predpoklady pre ich trvalo udržateľný rozvoj. Problémy, ktoré sú riešené touto ÚPD - nedostatok stavebných pozemkov pre výstavbu rodinných domov, environmentálny dopad poľnohospodárskej činnosti na obytné prostredie obce.

Chronológia spracovania a prerokovania jednotlivých etáp ÚPD:

Prípravné práce (9-12/2019)

Spracovanie Prieskumov a rozborov pre ÚPN-O Jalšovík (9-12/2019)

Vypracovanie Zadania (11/2019)

Prerokovanie Zadania (1-2/2020)

Schválenie Zadania (Uznesenie OcZ č. 5/2020 zo dňa 27.2.2020)

Oznámenie SEA, Rozsah hodnotenia k SEA (10-11/2021)

Príprava Správy o hodnotení strategického dokumentu na verejné prerokovanie (10.2022)

Verejné prerokovanie Správy o hodnotení strategického dokumentu Územného plánu obce Jalšovík s výkladom spracovateľa (08.2023)

Schválenie UPN-O Jalšovík 16.06.2024 uznesením č. 10/IX/2024

Závazná časť územnoplánovacej dokumentácie bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením obce Jalšovík č. 1/2024.

6.7 Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci :

- Zdenko Maslík – pilčičke služby
- Jozef Maslík – staviteľ
- Marian Očenáš – práce s drevom
- Lukáš Adamík – elektrikárske práce
- Vladimír Babic – stavebné práce

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci : Roľnícke družstvo Bzovík. Západne od Horného Jalšovíka je ich rozsiahly areál s bioplynovou stanicou. V roku 2018 bola spustená prevádzka novej mliečnej farmy – 700 ks hovädzieho dobytku. Poľnohospodársky dvor v Dolnom Jalšovíku sa využíva na opracovanie drevenej hmoty a spracovanie odpadu z nej. V obci chýbajú hlavne služby v oblasti maloobchodu – potraviny a drogistický tovar, no vzhľadom na kúpyschopnosť väčšiny obyvateľstva nie je predpoklad trvalejšie udržateľnej prevádzky týchto služieb. Za nákupmi musia obyvatelia dochádzať na Bzovík a do Krupiny.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať na podporu podnikania a partnerskej spolupráce s okolitými subjektmi, obcami, mestami a VÚC, na rozvíjanie cestovného ruchu a skvalitnenie technickej a dopravnej infraštruktúry.

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2024. Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 ods. 7 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2024 bol zostavený ako prebytkový. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako prebytkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2024.

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 9.12.2023 uznesením č. 59/VII/2023

Zmeny rozpočtu:

- prvá zmena schválená dňa 14.4.2024 uznesením č. 5/VIII/2024,
- druhá zmena schválená dňa 16.6.2024 uznesením č. 12/IX/2024,
- tretia zmena schválená dňa 6.10.2024 uznesením č. 17/X/2024,
- štvrtá zmena schválená dňa 10.11.2024 uznesením č. 18/XI/2024,
- piata zmena schválená dňa 15.12.2024.2024 uznesením č. 26/XII/2024.

7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2024

Rozpočet obce k 31.12.2024

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov/ čerpanie výdavkov k 31.12.2024	% plnenia príjmov/ % čerpania výdavkov
Príjmy celkom	120 450,00	277 585,00	277 585,44	
z toho :				
Bežné príjmy	108 643,00	98 622,00	98 622,50	100,00
Kapitálové príjmy	11 807,00	12 012,00	12 012,20	100,00
Finančné príjmy	0,00	166 951,00	166 950,74	100,00
Výdavky celkom	85 450,00	250 779,00	250 773,06	100,00
z toho :				
Bežné výdavky	81 190,00	74 558,00	74 552,32	100,00
Kapitálové výdavky	0,00	171 961,00	171 960,74	100,00
Finančné výdavky	4 260,00	4 260,00	4 260,00	100,00
Rozpočtové hospodárenie obce	35 000,00	26 806,00	26 812,38	100,00

V roku 2024 plnenie príjmov vo významnej miere ovplyvnili príjmy :

- v bežnom rozpočte:

- podielové dane, ktoré predstavovali zníženie oproti roku 2023 o 6,94 % vo výške 3 716,12 EUR
- daň z nehnuteľností, ktorá predstavovala zníženie oproti roku 2023 o 11,49 % vo výške 2 595,21 EUR,
- komunálny odpad a drobný stavebný odpad, ktorý predstavoval zníženie oproti roku 2023 o 5,32 % vo výške 284,72 EUR,
- z nájmu, ktorý predstavoval zníženie oproti roku 2023 o 1,88 % vo výške 119,99 EUR,
- vodné, ktorý predstavoval zvýšenie oproti roku 2023 o 4,24 % vo výške 295,93 EUR

- v kapitálovom rozpočte:

- kapitálový transfer z MAS HNP vo výške 11 807,00 EUR,

- vo finančných operáciách:

- prijatý bankový úver vo výške 166 950,74 EUR

V roku 2024 čerpanie výdavkov vo významnej miere ovplyvnili výdavky :

- v bežnom rozpočte:

Mzdy - V roku 2024 došlo k nárastu mzdových výdavkov obce Jalšovík oproti predchádzajúcemu roku 2023. Zatiaľ čo v roku 2023 boli náklady na mzdy vo výške 18 093,44 €, v roku 2024 dosiahli sumu 19 077,47 €. Tento nárast predstavuje **medziročné zvýšenie o približne 5,44 %**. Dôvodom zvýšenia mzdových nákladov je nielen valorizácia miezd v súlade s platnou legislatívou.

Poistné a príspevky do poisťovní - V roku 2024 obec Jalšovík vynaložila na zákonné odvody sumu **9 085,03 €**, čo predstavuje **medziročný nárast o približne 11,44 %** oproti roku 2023, kedy boli odvody vo výške 8 152,45 €. Tento nárast je priamo úmerný zvýšeniu mzdových nákladov a odráža aj legislatívne zmeny v oblasti odvodových povinností zamestnávateľov v rámci verejnej správy.

Výdavky na tovary a služby- V roku 2024 boli výdavky obce Jalšovík na tovary a služby vo výške **42 307,67 €**, čo v porovnaní s rokom 2023 (54 666,25 €) predstavuje **pokles o približne 22,61 %**. Tento pokles je výsledkom úsporných opatrení, racionalizácie výdavkov a snahy o efektívnejšie hospodárenie pri obstarávaní tovarov a služieb. Obec zároveň

využívala existujúce zásoby a presúvala niektoré výdavky do ďalších rozpočtových období, pričom prioritne smerovala finančné prostriedky do oblasti investícií a zabezpečenia základných činností.

Bežné transfery - V roku 2024 obec Jalšovík poskytla bežné transfery v celkovej výške **2 100,26 €**, čo predstavuje **medziročný nárast o približne 39,97 %** oproti roku 2023, kedy tieto výdavky dosiahli 1 500,42 €. Zvýšenie bežných transferov súviselo najmä s vyššou podporou aktivít neziskových organizácií, občianskych združení a príspevkov na kultúrno-spoločenské podujatia, ktoré obec realizovala v snahe podporiť komunitný život a spolupatričnosť obyvateľov.

Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom - Výdavky obce Jalšovík na splácanie úrokov a súvisiace poplatky v roku 2024 dosiahli **1 981,89 €**, čo v porovnaní s rokom 2023 (1 628,25 €) predstavuje **nárast o približne 21,72 %**. Tento nárast je spôsobený pokračujúcim čerpaním úverových prostriedkov na realizáciu kapitálových výdavkov a investičných projektov. Vyššie úrokové sadzby a administratívne poplatky spojené s úverovým financovaním sa premietli do zvýšenia tejto výdavkovej položky, pričom obec zároveň dodržiava pravidlá rozpočtovej zodpovednosti a sledovania dlhového limitu.

- *v kapitálovom rozpočte – realizované a plánované investičné akcie:*

V roku 2024 bola v rámci kapitálového rozpočtu obce Jalšovík realizovaná významná investičná akcia: „**Rekonštrukcia obecného verejného vodovodu, doplnok č. 4 – IV. etapa**“, v celkovom finančnom objeme **166 950,74 €**. Oprávnené výdavky tohto projektu sú financované v súlade so **Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 072BB660009** zo dňa **26. júna 2024**. Na preklopenie časového nesúladu medzi úhradou oprávnených výdavkov a prijatím finančných prostriedkov z NFP boli tieto výdavky **dočasne hradené z úverových prostriedkov**. Rekonštrukcia vodovodu prinesie obyvateľom obce vyššiu kvalitu dodávky pitnej vody, zvýšenie spoľahlivosti vodovodnej infraštruktúry a dlhodobú udržateľnosť jej prevádzky. **Pokračovanie realizácie projektu** je naplánované na **marec 2025**, pričom sa predpokladá investícia vo výške **47 192,22 €**. V rámci tejto etapy budú zrealizované **vodovodné prípojky a úprava verejnej zelene** v dotknutom území.

- *vo finančných operáciách*

V rámci finančných operácií obce Jalšovík boli v roku 2024 realizované splátky istiny úverov súvisiace s nasledujúcimi investičnými projektmi:

- **Projekt „Rekonštrukcia obecného verejného vodovodu, doplnok č. 2, Vetva C – II. etapa“**
- **Projekt „Rekonštrukcia miestnej cesty I/C“ – splácanie istiny vo výške 4 260,00 €**

Tieto splátky boli súčasťou záväzkov vyplývajúcich z úverových zmlúv uzatvorených na financovanie investičných akcií podporených z externých zdrojov. Financovanie a splácanie týchto projektov prebiehalo v súlade s platnou legislatívou a rozpočtovými pravidlami samosprávy.

7.2 Schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2024

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2024 v EUR
Bežné príjmy spolu	98 622,50
Bežné výdavky spolu	74 552,32
Bežný rozpočet	24 070,18
Kapitálové príjmy spolu	12 012,20
Kapitálové výdavky spolu	171 960,74
Kapitálový rozpočet	159 948,54
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-135 878,36
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-135 878,36
Príjmové finančné operácie	166 950,74
Výdavkové finančné operácie	4 260,00
Rozdiel finančných operácií	162 690,74
PRÍJMY SPOLU	277 585,44
VÝDAVKY SPOLU	250 773,06
Rozpočtové hospodárenie obce	26 812,38
Upravené rozpočtové hospodárenie obce	26 812,38

Schodok rozpočtu v sume 135 878,36 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. bol v rozpočtovom roku 2024 vysporiadaný :

- z finančných operácií 135 878,36 EUR

Zostatok finančných operácií v sume 162 690,74 EUR, bol použitý na:

- vysporiadanie schodku bežného a kapitálového rozpočtu v sume 135 878,36 EUR

Zostatok finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume 26 812,38 EUR, navrhujeme použiť na :

- tvorbu rezervného fondu 26 812,38 EUR

Výška schodku rozpočtového hospodárenia v roku 2024 bola výrazne ovplyvnená realizáciou kapitálového výdavku na rekonštrukciu vodovodu. Išlo o investičnú akciu väčšieho rozsahu, ktorá si vyžiadala podstatné finančné prostriedky z rozpočtu obce. Aj keď táto investícia spôsobila dočasné rozpočtové zaťaženie, jej realizácia bola nevyhnutná z dôvodu zabezpečenia spoľahlivého a kvalitného zásobovania obyvateľov pitnou vodou.

7.3 Rozpočet na roky 2025 – 2027 v EUR

	Skutočnosť k 31.12.2024	Rozpočet na rok 2025	Rozpočet na rok 2026	Rozpočet na rok 2027
Príjmy celkom	277 585,44	358 536,00	104 501,00	108 501,00
z toho :				
Bežné príjmy	98 622,50	99 501,00	104 501,00	108 501,00
Kapitálové príjmy	12 012,20	212 993,00	0,00	0,00
Finančné príjmy	166 950,74	46 042,00	0,00	0,00

	Skutočnosť k 31.12.2024	Rozpočet na rok 2025	Rozpočet na rok 2026	Rozpočet na rok 2027
Výdavky celkom	250 773,06	358 536,00	86 662,00	86 662,00
z toho :				
Bežné výdavky	74 552,32	93 142,00	82 402,00	82 402,00
Kapitálové výdavky	171 960,74	48 142,00	0,00	0,00
Finančné výdavky	4 260,00	217 252,00	4 260,00	4 260,00

Návrh rozpočtu na rok 2025 s výhľadom na roky 2026 a 2027

Návrh rozpočtu obce Jalšovík na rozpočtový rok 2025 s výhľadom na roky 2026 a 2027 bol vypracovaný v súlade s ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Pri tvorbe návrhu rozpočtu obec vychádzala z analýzy aktuálneho ekonomického stavu, z

hodnotenia plnenia rozpočtu v predchádzajúcich obdobiach a z reálnych možností v oblasti príjmov. Hlavným cieľom je zabezpečiť finančné zdroje na výkon základných samosprávnych funkcií a zároveň vytvoriť priestor pre rozvojové aktivity obce.

Rozpočet je zostavený ako **viacročný**, pričom záväzný je rozpočet na rok 2025, a na roky 2026 a 2027 sa rozpočet predkladá ako orientačný (výhľadový). Navrhovaný rozpočet na rok 2025 je **rozpočet schodkový**, pričom schodok je plánovaný z dôvodu pokračovania investičných aktivít, ktoré obec považuje za strategicky nevyhnutné.

Príjmová časť rozpočtu vychádza najmä z predpokladaných príjmov z výnosu dane z príjmov fyzických osôb poukázaných obciam, z výberu miestnych daní a poplatkov, ako aj z účelových dotácií a grantových schém. Pri zostavovaní príjmov boli zohľadnené aktuálne prognózy Ministerstva financií SR, ako aj očakávané plnenie rozpočtu za rok 2024.

Obec dlhodobo zápasí s **nízkou mierou daňovej sebestačnosti**, ktorá sa pohybuje na úrovni približne 20 %. V dôsledku toho je potrebné zvýšiť výnosy z miestnych daní, najmä miestny poplatok za komunálny odpad, čo je reflektované v pripravovanom návrhu všeobecne záväzného nariadenia. Tento krok je nevyhnutný na udržanie finančnej stability a funkčnosti samosprávy.

Výdavková časť rozpočtu je zostavená s dôrazom na zachovanie základných verejných služieb a na zabezpečenie zákonných povinností obce. Výdavky na investície sú zamerané predovšetkým na rekonštrukciu a údržbu infraštruktúry, skvalitnenie služieb obyvateľom a podporu regionálneho rozvoja.

Financovanie schodku je plánované **kombináciou vlastných zdrojov, dotácií a externého financovania**, pričom obec počíta s využitím komerčného úveru ako jedného z nástrojov financovania kapitálových výdavkov.

Navrhovaný rozpočet predstavuje vyvážený kompromis medzi finančnými možnosťami obce a jej potrebami, zároveň vytvára predpoklady pre realizáciu nevyhnutných rozvojových aktivít. Predložený návrh rozpočtu je výsledkom zodpovedného prístupu samosprávy k správe verejných financií. Jeho prijatie je nevyhnutné pre zabezpečenie plynulého chodu obce, plnenie zákonných povinností a realizáciu plánovaných investičných projektov.

8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva za konsolidovaný celok

8.1 Majetok v EUR

Názov	ZS k 1.1.2024 v EUR	KZ k 31.12.2024 v EUR
Majetok spolu	782 166,89	975 820,85
Neobežný majetok spolu	773 397,01	585 923,48
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	23 505,84	24 625,84
Dlhodobý hmotný majetok	696 550,17	854 966,91
Dlhodobý finančný majetok	53 341,00	53 341,00
Obežný majetok spolu	8 394,81	42 495,93
z toho :		
Zásoby	0,00	0,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0,00	0,00
Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	4 298,55	11 830,13
Finančné účty	4 096,26	30 665,80
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	375,07	391,17

8.2 Vlastné imanie v EUR

Názov	ZS k 1.1.2024 v EUR	KZ k 31.12.2024 v EUR
Vlastné imanie a záväzky spolu	782 166,89	975 820,85
Vlastné imanie	544 489,35	585 923,48
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	544 489,35	585 923,48
Záväzky	21 357,27	186 470,12
z toho :		
Rezervy	1 000,00	1 476,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0,00	0,00
Dlhodobé záväzky	374,36	426,33
Krátkodobé záväzky	5 112,91	7 007,05
Bankové úvery a výpomoci	14 870,00	177 560,74
Časové rozlíšenie	216 320,27	203 427,25

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

V oblasti prírastkov dlhodobého majetku boli za sledované obdobie zaznamenané nasledujúce významné investície:

- **22 060 €** – vypracovanie Územného plánu obce Jalšovík,
- **170 140,74 €** – rekonštrukcia vodovodu,
- **2 160 €** – zakúpenie osmo-dry systému na sanáciu vlhkosti.

Tieto investície predstavujú celkový prírastok dlhodobého majetku vo výške **194 360,74 €**, čím došlo k posilneniu majetkovej štruktúry obce. Investícia do územného plánu má strategický význam pre ďalší rozvoj obce a zvyšuje hodnotu nehmotného majetku. Rekonštrukcia vodovodu predstavuje významný nárast v oblasti technickej infraštruktúry a zvýšenie hodnoty hmotného investičného majetku. Osmo-dry systém prispieva k ochrane a zachovaniu existujúceho majetku, čím podporuje jeho dlhšiu životnosť a funkčnosť.

Zhodnotenie vplyvu úverov na majetkovú štruktúru:

Prijaté úvery prispeli k dočasnému zvýšeniu záväzkov obce, avšak ich využitie bolo smerované na kapitálové výdavky, ktoré sa premietli do rastu dlhodobého majetku – najmä technickej a dopravnej infraštruktúry. Úver na pred financovanie NFP bude po refundácii postupne splatený a nezanechá trvalé zaťaženie rozpočtu. Celková zadlženosť zostáva v súlade so zákonnými limitmi, pričom obec si zachováva schopnosť riadne plniť svoje záväzky bez ohrozenia bežnej prevádzky.

K 31. 12. 2024 predstavoval dlh obce Jalšovík podľa § 17 ods. 6 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy **9,49 %** bežných príjmov rozpočtu obce za predchádzajúci rozpočtový rok. Obec tak výrazne neprekračuje zákonom stanovený limit maximálnej zadlženosti, ktorý je 60 % bežných príjmov. Tento ukazovateľ potvrdzuje, že obec si udržiava zdravú mieru zadlženia a hospodári s ohľadom na svoju finančnú stabilitu. Dlhová služba obce Jalšovík za rok 2024 predstavovala **5,84 %** bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Tento ukazovateľ zahŕňa výdavky na splácanie istiny a úrokov z úverov a potvrdzuje schopnosť obce zabezpečiť si obsluhu svojich záväzkov bez ohrozenia bežného rozpočtu. Uvedená hodnota je hlboko pod zákonným limitom 25 %, čo svedčí o zodpovednom a udržateľnom hospodárení obce.

8.3 Pohľadávky v EUR

Pohľadávky	Zostatok k 31.12 2023	Zostatok k 31.12 2024
Pohľadávky do lehoty splatnosti	4 298,55	11 830,13
Pohľadávky po lehote splatnosti	0,00	0,00

8.4 Závazky v EUR

Závazky	Zostatok k 31.12 2023	Zostatok k 31.12 2024
Závazky do lehoty splatnosti	5 487,27	7 433,38
Závazky po lehote splatnosti	0,00	0,00

Analýza pohľadávok

K 31. 12. 2024 evidovala obec Jalšovík celkový objem pohľadávok vo výške **11 830,13 €**, čo predstavuje výrazný nárast oproti stavu k 31. 12. 2023, keď pohľadávky dosiahli **4 298,55 €**. Medziročný nárast predstavuje **7 531,58 €**, teda viac než **175 %**.

Významnou položkou v štruktúre pohľadávok boli:

- **Pohľadávky na účte 319 – Daňové pohľadávky voči Roľníckemu družstvu Bzovík** vo výške **8 121,29 €**, ktoré predstavujú **68,6 %** všetkých pohľadávok obce v roku 2024.
- **Pohľadávky na účte 318 – Ostatné pohľadávky voči odberateľom** vo výške **3 421,64 €**, čo je nárast oproti roku 2023, kedy boli na úrovni **2 838,97 €**. Zvýšenie o **582,67 €** poukazuje na mierny nárast bežných pohľadávok súvisiacich s dodávkami a službami.

Zvýšenie celkového objemu pohľadávok môže mať negatívny dopad na likviditu obce, preto je potrebné zabezpečiť ich dôsledné vymáhanie a pravidelné monitorovanie.

V roku 2024 došlo k výraznému **nárastu celkových záväzkov obce**, čo súviselo najmä s prijatím nového investičného úveru na rekonštrukciu verejného vodovodu (IV. etapa).

Dlhodobé záväzky sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom **zvýšili o 162 690,74 €**, čo predstavuje nárast o viac ako 1 500 %. Tento vývoj bol očakávaný, keďže išlo o pred financovanie projektu s plánovanou refundáciou z externých zdrojov.

Mierne **vzrástli aj krátkodobé záväzky z bežnej prevádzky** a záväzky voči zamestnancom a štátu, čo reflektuje nielen infláciu, ale aj rozšírenie aktivít obce ku koncu roka. Krátkodobé úverové záväzky zostali nezmenené. Tento vývoj potvrdzuje, že obec **aktívne investuje do**

infraštruktúry, pričom si zároveň udržiava kontrolu nad bežnými záväzkami. Je však dôležité pokračovať v pravidelnom vyhodnocovaní schopnosti splácať záväzky a včas reagovať na prípadné riziká ohrozujúce finančnú stabilitu.

9 Hospodársky výsledok za 2024 - vývoj nákladov a výnosov za v EUR

Názov	Skutočnosť k 31.12.2023	Skutočnosť k 31.12.2024
Náklady	99 382,29	90 208,87
50 – Spotrebované nákupy	17 462,12	9 496,28
51 – Služby	28 234,74	25 186,93
52 – Osobné náklady	32 891,94	36 086,28
53 – Dane a poplatky	35,64	29,90
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	6 401,00	1 681,21
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	10 513,00	13 900,
56 – Finančné náklady	2 827,58	2 671,43
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	1 016,27	1 156,84
59 – Dane z príjmov	0,00	0,00
Výnosy	123 411,09	112 970,92
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	7 333,00	7 588,06
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	81 384,83	83 468,33
64 – Ostatné výnosy	11 119,27	6 955,84
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	1 080,00	1 000,00
66 – Finančné výnosy	9 107,00	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	13 386,99	13 958,69
Hospodársky výsledok /+ kladný HV, - záporný HV/	24 028,80	22 762,05

Celková výška nákladov k 31.12.2024 bola vykázaná vo výške 90 208,87 €, čo predstavuje pokles nákladov oproti roku 2023, keď bola celková výška nákladov vykázaná vo výške 99 382,29 € čo predstavuje pokles nákladov o 9 173,42 € t. j. 9,23 %.

Vojna na Ukrajine, inflácia, energetická kríza ohrozuje zabezpečenie základných funkcií obce, potrieb jej obyvateľov a všestranného rozvoja jej územia. Preto dnes každý hľadá spôsoby, ako šetriť a znížiť rastúce náklady. Vysoká cena energie nás nútila zaviesť úsporné opatrenia v budove obecného úradu a na dedine. Jednými z nich sú práca z domu (tzv. HOME OFFICE) počas celej pracovnej doby, vypínanie verejného osvetlenia od 22:30 do 3:00 hod.

Najväčší podiel na nákladoch tvorili náklady:

- 29,39 % - mzdové náklady vo výške 26 516,86 €, nárast oproti roku 2023 o 9,25 %
- 27,92 % - služby vo výške 25 186,93 €, pokles o 10,79 %
- 13,77 % - odpisy vo výške 12 424,00 €, nárast o 30,60 %
- 9,48 % - sociálne náklady vo výške 8 557,81 €, nárast o 10,97 %
- 6,71 % - náklady za energie vo výške 6 053,74 €, pokles o 20,48 %
- 3,81 % - spotreba materiálu vo výške 3 442,54 €, pokles o 34,95 %
- 2,96 % - finančné náklady vo výške 1 773,89 €, pokles o 5,52 %
- 1,86 % - ostatné náklady, 1 681,21 €, pokles o 73,73 %
- 1,28 % - náklady na transfery vo výške 1 156,84 €, nárast o 13,83 %

Celková výška výnosov obce Jalšovík k 31. decembru 2024 predstavovala 112 970,92 €, čo oproti roku 2023 (123 411,09 €) znamená pokles o 10 440,17 €, teda o 8,45 %. Tento pokles bol výrazne ovplyvnený historickým výpadkom príjmov z podielových daní, ktoré sú kľúčovým zdrojom financovania pre samosprávy. Negatívne rozhodnutia vlády Slovenskej republiky spôsobili zníženie objemu podielových daní, čo ohrozuje schopnosť obcí zabezpečovať základné funkcie a služby pre svojich obyvateľov.

Štruktúra výnosov obce za rok 2024:

- 49 851,89 € (44,12 %) – podielové dane (pokles o 6,93 %),
- 28 118,16 € (24,88 %) – daň z nehnuteľnosti (nárast o 25,31 %),
- 7 460,56 € (6,60 %) – vodné (nárast o 1,80 %),
- 6 750,84 € (5,97 %) – ostatné výnosy (pokles o 37,44 %),
- 6 567,65 € (5,81 %) – výnosy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu a verejných inštitúcií (pokles o 26,58 %),

- 5 066,28 € (4,48 %) – poplatky za komunálny a drobný stavebný odpad (nárast o 2,03 %),
- 2 484,58 € (2,19 %) – výnosy z kapitálových transferov zo štátneho rozpočtu a verejných inštitúcií (pokles o 42,46 %),
- 1 400,00 € (1,24%) - výnosy z bežných transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy.

Kladný hospodársky výsledok v sume **22 762,05** EUR bol zúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

10 Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce

10.1 Prijaté granty a transfery

V roku 2024 **obec** prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ dotácie	Suma v EUR	Účel
Ministerstvo vnútra SR	2 512,19	Voľby prezidenta
Ministerstvo vnútra SR	1 579,46	Voľby do EP
Ministerstvo vnútra SR	19,60	Register adries
Ministerstvo vnútra SR	59,07	REGOB
Ministerstvo hospodárstva SR	959,33	ENERGODOTÁCIA
Ministerstvo financií SR	938,00	Výpadok podielových daní
Banskobystrický samosprávny kraj	500,00	Garážová brána
DPO SR	1 400,00	OOPP pre DHZO

Popis najvýznamnejších prijatých bežných grantov a transferov:

Ministerstvo vnútra SR – 2 512,19 €

Transfer bol použitý na úhradu výdavkov súvisiacich s organizáciou volieb prezidenta Slovenskej republiky v roku 2024, najmä na mzdy, materiálne zabezpečenie a technickú prípravu volebných miestností.

Ministerstvo vnútra SR – 1 579,46 €

Finančné prostriedky boli využité na zabezpečenie volieb do Európskeho parlamentu, predovšetkým na výdavky spojené s činnosťou volebnej komisie a prevádzkovým zabezpečením.

Dobrovoľná požiarna ochrana SR – 1 400,00 €

Transfer bol použitý na nákup osobných ochranných pracovných prostriedkov (OOPP) pre členov dobrovoľného hasičského zboru.

10.2 Poskytnuté dotácie

Obec v roku 2024 poskytla dotácie v súlade so VZN č. 1/2008 o dotáciách, právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný alebo verejnoprospešný účel.

Príjemca dotácie a účelové určenie dotácie - bežné výdavky na - kapitálové výdavky na - 1 -	Suma poskytnutých finančných prostriedkov - 2 -	Suma skutočne použitých finančných prostriedkov - 3 -	Rozdiel (stĺ.2 - stĺ.3) - 4 -
DHZ Jalšovík – BV na členské známky a reprezentačné výdavky	209,59	209,59	0,00

K 31.12.2024 boli vyúčtované všetky dotácie, ktoré boli poskytnuté v súlade so VZN č. 1/2008 o dotáciách.

10.3 Významné investičné akcie v roku 2024

V roku 2024 obec pokračovala v rozvoji technickej infraštruktúry s dôrazom na modernizáciu vodovodnej siete.

Rekonštrukcia vodovodu – 4. etapa – 166 951 €

V rámci štvrtej etapy rekonštrukcie vodovodu boli realizované rozsiahle stavebné práce na Dolnom Jalšovíku, konkrétne v úseku od domu č. 18 po dom č. 30 v celkovej dĺžke približne 600 m. Práce prebiehali v spolupráci so zhotoviteľom Voding plus. Investícia bola zameraná na zlepšenie technického stavu vodovodnej siete, zvýšenie spoľahlivosti dodávky pitnej vody a zníženie poruchovosti, ktorá bola v minulosti častým problémom. Táto etapa významne prispela k stabilizácii vodohospodárskej infraštruktúry v danej lokalite.

10.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti

V nasledujúcich rokoch obec plánuje realizovať viaceré investičné akcie zamerané na zlepšenie kvality života obyvateľov a rozvoj infraštruktúry. Medzi predpokladané investičné zámery patria najmä:

- rekonštrukcia a modernizácia miestnych komunikácií,
- údržba a obnova obecného majetku,
- podpora rozvoja verejných priestranstiev a zelene,
- zlepšenie technického vybavenia obce a obecného úradu,
- prípadné projekty financované z fondov EÚ alebo štátnych dotácií.

Plnenie týchto zámerov bude závisieť od vývoja finančných možností obce, dostupnosti externého financovania a aktuálnych priorit vyplývajúcich z potrieb obyvateľov a strategických cieľov obce.

10.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa vyhotovuje táto výročná správa, obec nezaznamenala žiadne udalosti osobitného významu, ktoré by mali vplyv na hospodárenie alebo finančnú situáciu účtovnej jednotky.

10.6 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Jedným z hlavných rizík, ktorému je účtovná jednotka vystavená, je zníženie príjmov z podielových daní oproti pôvodným odhadom, na základe ktorých bol zostavený rozpočet. Tento výpadok má priamy vplyv na potrebu úpravy rozpočtu, čo môže viesť k obmedzeniu niektorých plánovaných aktivít. Za určitých okolností môže dôjsť aj k zhoršeniu ukazovateľov zadĺženosti obce. Vzhľadom na pretrvávajúcu nestabilitu a nepredvídateľný vývoj situácie vedenie účtovnej jednotky v súčasnosti nepovažuje za možné poskytnúť kvantitatívne odhady potenciálneho vplyvu týchto rizík na hospodárenie obce.

Vypracoval: Adriana Vicianová

Schválil: Adriana Vicianová

V Jalšovíku dňa 9.mája 2025

Prílohy:

- Účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky účtovnej závierky
- Výrok audítora k účtovnej závierke